

Grønn by – kvalitetsskole – nyskaping – sosialt ansvar

Trondheim kommunes budsjett for 2009 og økonomiplan for 2010-2012

Finanskrisa er verdensomspennende og vil slå inn med full tyngde i Norge og Trondheim i 2009. Dette kan medføre lavere skatteinntang, ingen avkastning fra kraftfondet, flere overføringer til pensjonskassen og høyere utbetalinger innenfor sosialhjelpstønad.

Det offentlige må prøve med tiltak slik at vi kan dempe virkningene av krisa. Det viktigste er selvfølgelig at folk har arbeid. Stor arbeidsløshet i Trondheim kan medføre tilstander som vi ikke ser rekkevidden av. Derfor forventer Venstre at Regjering og Storting stiller opp med midler og tiltak slik at problemene minskes. Oppskrift nummer en er lav rente. Dette vil medføre større kjøpekraft og høyere investeringslyst blant bedrifter og folk flest.

Rådmannen vil utsette mange av investeringene som er vedtatt i tidligere budsjett. Dette er ikke oppskriften å møte en lavkonjunktur. Men lånegjelda er så stor i Trondheim og renteutsiktene så uoversiktlig at Rådmannen har en fornuftig strategi ut fra sine forutsetninger når budsjettet ble skrevet. Venstre i Trondheim forutsetter at vi får en avklaring i forhold til rentenivå og støtteordninger til finansiering av rehabilitering/nybygg av barnehager, skoler, idrettsanlegg, kirker, helsehus og andre kommunale bygg/arealer. Man må da prioritere nybygg og rehabilitering av skoler først. Arbeidsmiljøet for elever og ansatte er under enhver kritikk på mange skoler

Klimakrisa er den andre store utfordringen som tilsier en klar prioritering av miljøvennlige transportløsninger i Trondheim. Venstre vil at Trondheim skal redusere sine CO₂-utslipp med lokale løsninger. Grønne avgifter og skatter som brukerfinansiering av bilkjøring. Eiendomsavgift med høyt bunnfradrag, stor grad av søppelgjenvinning, fortetting av boligmassen og ikke minst energiforbruk. Når det bygges nye kommunale bygg så må vi ha store ambisjoner om lavt energiforbruk. I tillegg må vi til en hver tid søke å tilføre den mest miljøvennlige energien for oppvarming. Varmepumper og fjernvarme basert på miljøvennlig råstoff.

Trondheim kommune sliter med stort sykefravær og de siste ti årene har det blitt bare verre og verre. Som arbeidsgiver er dette den største utfordringen for kommunen. Det må stilles klare politiske mål til rådmannen om at dette problemet må løses bedre enn i dag. Både kommunale og statlige utgifter er formidable i forbindelse med så stort sykefravær blant de ansatte. I tillegg kan det tyde på at motivasjonen og dermed effektiviteten er lav fordi stort sykefravær tilsier at ansatte ikke trives på jobb. Flere kommuner har gjennom ”kvalitetskommueprosjekter” oppnådd gode resultater med hensyn på lavere sykefravær og Trondheim må nå vise til klare bedringer allerede innen 2009.

Forslag til vedtak: Rådmannens forslag til skatte- og budsjettvedtak vedtas med de endringer som fremkommer av dette dokumentet.

Trondheim skal være :

- miljøbyen
- omsorgsbyen
- kunnskapsbyen
- etablererbyen
- kultur- og idrettsbyen

Miljøbyen:

Venstre foreslår:

- Kollektivtransportsatsing

Som et viktig ledd i arbeidet med å tilby Trondheims befolkning landets beste og mest moderne kollektivtilbud – både rutemessig, komfortmessig og miljømessig – er det viktig å ha oversikten over de framtidrettede løsninger som tilbys og hvordan de eventuelt kan tas i bruk; med de rammebetingelser som byens størrelse, geografi, og bo - og arbeidsplassmønster gir. Transportøkonomisk institutt har foreslått at Trondheim utreder å ta i bruk Superbuss-konseptet – høystandard busslinjer som har de samme fordelene som skinnebaserte bybanekonsepser, men med betydelig lavere drifts- og investeringskostnader, som er mer fleksibelt og som har lavere krav til markedsgrunnlag enn bybaner. Før vi vet om dette er realistiske løsninger i Trondheim så må vi ikke legge ned trikken. Trondheim kommune har klare miljømessige fordeler med fortsatt trikkedrift. I dag bidrar trikken til bedre fremkommelighet, mindre forurensning, moderne billett- og infoløsninger, konkurranse mellom kollektivtraffikselskapene og godt nærmiljø langs trikketraseen. Videre utbygging i Midbyen, ”trikken som rullende fortau”, blir det ingenting av hvis trikkedriften nå stanses. En ekstra støtte fra fylkeskommune vil bare være midlertidig. I fremtiden skal bilbrukerne i byen være med på å finansiere kollektivtrafikken med betaling gjennom avgift på drivstoff og/eller veipricing (rushtidsavgift eller tradisjonell bomring).

- Diverse enøk - tiltak – Reduksjon i energibruk 2009-2012. Innenfor gatelys og oppvarming av bygg kan man ta i bruk ny teknologi som reduserer forbruket mye.
- Vintervedlikeholdet på veiene må opprettholdes på dagens nivå. Vi kan ikke tillate at vi får flere ulykker på mennesker ved å ikke ha et tilfredstillende vedlikehold på

vinteren. Innbyggerne vil ikke ha forståelse for forbud mot piggdekk hvis ikke vintervedlikeholdet opprettholdes på dagens nivå.

- Bedre søppelinnsamling i Midtbyen

Stadig blir vi minnet på om at Trondheim kommune ikke klarer å holde byen ren. Tiltakene er åpenbare, bedre innsamlingssystem alle dager er oppskriften for å få bukt med problemet. For å sette den ut i livet så må vi bevilge nær 4 mill. kroner ekstra til dette formål. (I dag bruker vi 6,5 mill. i året)

- Oljebrennere og elkjeler må erstattes med fjernvarme/bio – investering kroner 10.000.000 i økonomiperioden.

Venstre foreslår å sette av 10 mill.kroner til investering for at oljekjeler og elkjeler i kommunale skoler og sykehjem blir byttet ut med fjernvarme og/eller bio.

- Grønne lunger – investering over 4 år kroner 20.000.000

Omgjøre Leüthenhaven til park og kulturarena

- Torvet – investering over 4 år kroner 20.000.000

Gjennomføre tiltak for å forskjønne området.

Omsorgsbyen:

Venstre foreslår:

- Fattigdomstiltak med høyere sosialhjelpssatser, bedre rusomsorg og flere ressurser innenfor barnevern. Venstre foreslår å øke kostnad på driftsbudsjettet for 2009 med kr. 12.000.000.

Selv om utgiftene til barnevernet har vokst over år, har både budsjettkutt og manglende prioriteringer i forhold til et raskere voksende behov, skapt en uholdbar situasjon. Dette har blant annet gitt seg følgende utslag i Trondheim kommune: Lovovertridelser på tilsyn, omsorgs- og tiltaksplaner. Tross bedring, streves det fortsatt med lovpålagte frister, ikke minst oppfølgingen av sakene. Økonomisk press fører til at ansatte melder om en for høy terskel for oppfølging av åpne saker, og Venstre er bekymret for det økende antallet henleggelse. Vi forutsetter 0-toleranse mht til lovbrudd og god kvalitet i barnevernet i 2009, og kanalisering av ressurser som håndterer dette. Blir ikke dette synliggjort årets første måneder, må rådmannen komme med et styrkingsforslag i revidert budsjett.

Satsene for økonomisk sosialhjelp opp på statsbudsjettets forventninger

- Skolehelsetjenesten må styrkes. Barn og unge trenger et omsorgsapparat som kan forebygge og ikke minst ”overvåke” om elevene trives sammen med andre. Venstre foreslår å øke driftsbudsjettet for 2009 med kroner 2.000.000.
- Inntektsbasert egenandel på trygghetsalarmen. Alle med minstepensjon skal fortsatt ha gratis trygghetsalarm, men de med inntekter over dette skal betale en egenandel etter evne. Venstre mener at sum inntekt for kommunen fortsatt skal være om lag 8 mill. kroner.

Kunnskapsbyen:

Venstre foreslår:

- Kompetanseheving for lærerne – Venstre foreslår å øke driftsbudsjettet med kroner 5.000.000

Rådmannen skriver: Lærere har vanskelig for å kombinere en hektisk arbeidsdag med studier. Venstres løsning: Frikjøp læreren! Kostnad på driftsbudsjettet i 2009 kroner 5.000.000. Kunnskapsdep. bør i tillegg bidra med kr. 5.000.000.

- Flere lærere og mer tilpasset undervisning - drift kroner 15.000.000

Skolen får selv frihet til å disponere midlene, primært til styrking av pedagogiske tiltak som gjør undervisningen mer stimulerende for elevene. I tillegg må ungdomsskolene avsette midler til en bedre rådgivningstjeneste.

- Raskere bygging og modernisering av skolene. Venstre foreslår at Åsveien og Spongdal får byggestart i 2009 og med ferdigstilling i 2010.
- Oppgradering av IKT-utstyr og lærebøker. Det er fortsatt store behov som ikke er dekt og dette må nå prioriteres av den enkelte skole. Det oppstår et stort skille mellom elevene på hver enkelt skole og en stort skille mellom skolene. Noen skoler henger alt for langt bak på dette området.
- Granskogen opprettholdes som egen skole.
- Ingen nedlegging av skoler og skolestrukturendringer i 2009.
- Inntektsbasert foreldre - betaling på SFO - tilbudet og noe høyere inntekt enn rådmannens budsjett er nødvendig da Venstre ønsker en større lærertetthet enn rådmannens forslag. Økt inntekt på 5 mill. kroner

Etablererbyen:

Venstre foreslår:

- Flere folk i Midtbyen på dagtid.
Sammen med at flere arbeidsplasser blir etablert i Midtbyen, så vil Venstres satsing på kollektivtrafikken øke handelen ved at det kommer flere folk.
En mangfoldig by med handel, kulturopplevelser, boliger, arbeidsplasser og skoleelever/studenter.
- Rådmannen foreslår å ikke prioritere kommunedelplan og grunnlag for arkitektkonkurranse på Tempe. Venstre vil at planene for området Tempe/Sluppen får høy prioritet. Det er i dette området flere arbeidsplasser bør etableres og det bør også

være et attraktivt område for studentboliger. Trondheim har en unik kompetanse i befolkningen som bør føre til mange nye bedrifter innenfor næringer som krever høy kompetanse. Kommunene må ha arealer og områder som er klargjort til bygging av bygg som disse firmaene kan etablere/utvide seg i.

- Andelen av studentboliger må økes. Dette vil medføre bedre bomiljø for barnefamilier i sentrumsnære områder og ikke minst øke attraktiviteten for studenter å komme til Trondheim.
- Trondheim bør kunne bosette langt flere flyktninger/innvandrere enn vi gjør i dag. En målsetting om å øke bosettingskapasiteten til 300 i stedet for 240 bør nå vedtas som mål i 2009. Ytterligere bør bosettingskvoten økes til 500 i økonomiplanperioden.

Kultur- og idrettsbyen:

Venstre foreslår:

- Raskere bygging og modernisering av idrettsanlegg.

Venstre foreslår at seks nye flerbrukshaller tas i bruk innen 2011. Rosenborg (modernisering) og Byåsen er nå planlagt innenfor fristen. Spongdal og Åsveien bygges samtidig med skolene og de skal være ferdig i 2011 (Venstres skoleforslag). Ranheim, Utleira og Breidablikk får sine haller i samarbeid med idrettslag og private. Bygging av ny rekrutteringsbakke for hopp må starte i 2009. Investeringsbudsjettet økes med kroner 50.000.000 i 2009 for å kunne holde tidsplanen og dette må følges opp ved senere budsjetter. Husebybadet ombygges med start i 2009 og avsluttes i 2010. Sum investering ca. 50 mill. kroner.

- Bibliotek, ingen nedskjæring fra dagens nivå, økning av rådmannens budsjett med kroner 1 mill.
- Gratis inngang til museum. Venstre ønsker at flere besøker våre museer. Inngangsbilletten som kreves i dag er en barriere som må bort. Særlig gjelder dette i Midbyen. Venstre foreslår å øke driftsbudsjettet med kroner 1.000.000.

Økte utgifter driftsbudsjettet

Fattigdomstitak	12 mill.kroner
Ingen nedlegging av skoler i 2009	3 mill.kroner
Skolehelsetjenesten	2 mill.kroner
Frikjøp av lærere for kompetanseheving	5 mill.kroner
Flere lærere og mer tilpasset undervisning	15 mill.kroner
Vintervedlikehold og bedre søppelinnsamling i Midbyen	10 mill.kroner
Gratis museum og bibliotekdrift på dagens nivå	2 mill.kroner
Skoleledelse, utnytte rektorers kompetanse smartere	2 mill.kroner
Barnehagebemanning, samme voksenteitet som i dag	5 mill.kroner
Opprettholde Granskogen	4 mill.kroner
Sum	60 mill.kroner

Inndekninger

Besparelser administrasjon, innkjøp og konsulenttenester	13 mill.kroner
Generelt krav til innstramning, forventet effektivisering	18 mill.kroner
Effekt av tiltak mot sykefravær - 1,5 % lavere	15 mill.kroner
Lavere energibruk, gatelys, oppvarming og lavere pris	8 mill.kroner
Økt foreldrebetaling på SFO-tibudet. Overgang til betaling etter evne.	6 mill.kroner

Sum 60 mill.kroner

Økt investering i 2009

ENØK - tiltak innefor gatelys, oppvarming og erstatning av oljebrennere	10 mill.kroner
Husebybadet. Ombygging og gjenåpning i 2010.	25 mill.kroner
Grønne lunger	5 mill.kroner
Torvet	5 mill.kroner
Flerbrukshaller + rekruttbakker for hopp	50 mill.kroner
Kommunal støtte til idrett og nærmiljøanlegg	5 mill.kroner
Skoler. Nybygg og rehabilitering	200 mill.kroner
Sum	300 mill.kroner

Finansiering av økte investeringer i 2009:

Rentefrie lån er en forutsetning med et så høyt investeringsbudsjett

Salg av kommunal eiendom utover rådmannens forslag 30 mill. kroner

Finansiering av skoler kan også foregå ved hjelp av et offentlig/privat samarbeid med private som utbygger og driver hvor kommunen leier bygningene til skole. Noe av investeringen innenfor nye barnehager kan unngås ved å stimulere til flere familiebarnehager og eller private utbyggere.

Verbale forslag:

Rådmannen foreslår å ikke prioritere kommunedelplan og grunnlag for arkitektkonkurranse på Tempe. Venstre vil at planene for området Tempe/Sluppen får høy prioritet. Det er i dette området flere arbeidsplasser bør etableres og det bør også være et attraktivt område for studentboliger. Trondheim har en unik kompetanse i befolkningen som bør føre til mange nye bedrifter innenfor næringer som krever høy kompetanse. Kommunene må ha arealer og områder som er klargjort til bygging av bygg som disse firmaene kan etablere/utvide seg i. Andelen av studentboliger må økes. Dette vil medføre bedre bomiljø for barnefamilier i sentrumsnære områder og ikke minst øke attraktiviteten for studenter å komme til Trondheim.

Venstres budsjettforslag

Trondheim bør kunne bosette langt flere flyktninger/innvandrere enn vi gjør i dag. En målsetting om å øke bosettingskapasiteten til 300 i stedet for 240 bør nå vedtas som mål i 2009. Ytterligere bør bosettingskvoten økes til 500 i økonomiplanperioden.

Selv om utgiftene til barnevernet har vokst over år, har både budsjettkutt og manglende prioriteringer i forhold til et raskere voksende behov, skapt en uholdbar situasjon. Dette har blant annet gitt seg følgende utslag i Trondheim kommune: Lovovertridelser på tilsyn, omsorgs- og tiltaksplaner. Tross bedring, streves det fortsatt med lovpålagte frister, ikke minst oppfølgingen av sakene. Økonomisk press fører til at ansatte melder om en for høy terskel for oppfølging av åpne saker, og Venstre er bekymret for det økende antallet henleggelse. Vi forutsetter 0-toleranse mht til lovbrudd og god kvalitet i barnevernet i 2009, og kanalisering av ressurser som håndterer dette. Blir ikke dette synliggjort årets første måneder, må rådmannen komme med et styrkingsforslag i revidert budsjett.

Bedre søppelinnsamling i Midtbyen

Stadig blir vi minnet på om at Trondheim kommune ikke klarer å holde byen ren. Tiltakene er åpenbare, bedre innsamlingssystem alle dager er oppskriften for å få bukt med problemet. For å sette den ut i livet så må vi bevilge nær 4 mill. kroner ekstra til dette formål. (I dag bruker vi 6,5 mill. i året)